

Den næste sag på dagsordenen var:

36) Første behandling af lovforslag nr. L 196: Forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber, lov om værdipapirhandel m.v. og skattekontrolloven. (Udvidelse af selskabsregister med ejeroplysninger).

Af Ole Vagn Christensen (S) og Marianne Jelved (RV) m.fl.

(Fremsat 24/4 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Lovforslaget indebærer, at det eksisterende register for aktier og anpartsselskaber udvides, så enhver let kan få oplysning om, hvilke personer eller selskaber der ejer 5 pct. eller mere af kapitalen eller stemmerettighederne i selskabet.

Det er regeringens holdning, at andre opgaver for tiden trænger sig på, og at det foreliggende forslag derfor ikke bør gennemføres. Det må tillægges vægt, at der ved vedtagelsen af finansloven ikke er afsat midler til gennemførelse af forslaget, og det er regeringens målsætning, at offentlige udgifter skal holdes på et minimum. Hertil kommer jo så også, at der er tale om et forslag, der vil påføre erhvervslivet administrative byrder ved at indberette oplysninger om ejerforhold til en offentlig myndighed. Det er derfor regeringens opfattelse, at forslaget ikke bør gennemføres.

Søren Gade (V):

Jeg skal starte med at sige, at vi i Venstre har sympati for oppositionens fremsatte lovforslag. Åbenhed og gennemsigtighed omkring aktier og anpartsselskaber er områder, som Venstre principielt støtter.

Venstre må imidlertid afvise lovforslaget med den begrundelse, at omkostningerne, som er forbundet med det fremsatte forslag, ikke er prioriteret i dette års finanslov. Samtidig er der fra regeringens side iværksat en undersøgelse af specielt de små og mellemstore virksomheders administrative byrde, og vi ønsker ikke i Venstre at støtte et lovforslag, som ud over omkostninger for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen samt Told- og Skattestyrelsen vil medføre nye administrative byrder for nogle af de danske virksomheder.

Med disse begrundelser afviser Venstre det fremsatte lovforslag.

KL 19.40

Colette L. Brix (DF):

Formålet med dette lovforslag kan ingen være uenige i. Økonomisk kriminalitet skal bekæmpes. Dette gælder også ulovlig insiderhandel. Sidegevinsten, en større gennemskuelighed på aktiemarkedet, er også positiv. Disse to problemstillinger vil Dansk Folkeparti meget gerne være med til at finde en løsning på hen ad vejen.

Forslaget minder meget om regeringens forslag om indførelse af et insiderregister, men udvider faktisk dette til ikke kun at omfatte forskydninger i beholdninger, men også selve beholdningerne. Desværre er det meget svært at tro, at lovforslaget såvel som et insiderregister på nogen måde vil begrænse ulovlig insiderhandel, og gevinsterne ved øget gennemsigtighed på det finansielle marked må betragtes som ubetydelige sammenlignet med den øgede administrative byrde, det vil pålægge erhvervslivet.

Det er med denne begrundelse, at Dansk Folkeparti klart må afvise forslaget.

Lars Barfoed (KF):

Det Konservative Folkeparti kan på mange måder se det positive formål med dette lovforslag, nemlig at skabe mere åbenhed og gennemsigtighed om, hvem der ejer danske aktieselskaber og anpartsselskaber.

Man skal dog være opmærksom på, at en lang række af de oplysninger, der i givet fald vil komme til at fremgå af registret som følge af lovændringerne, i forvejen er offentligt tilgængelige. Reelt er det kun ejerforholdene i anpartsselskaber, der for offentligheden vil fremkomme nye oplysninger om. Her føres naturligvis en anpartshaverfortegnelse, men denne er ikke offentlig tilgængelig. Det vil den blive, for så vidt angår anpartshavere med mere end 5 pct. af den samlede anpartskapital eller de samlede stemmerettigheder.

Men på trods af det anerkendelsesværdige formål med lovforslaget må Det Konservative Folkeparti imidlertid i den givne situation afvise forslaget.

Det skyldes for det første, at regeringen er i fuld gang med at gennemføre tiltag, der begrænser de administrative byrder for virksomhederne, herunder især for de mindre og mellemstore virksomheder. Dette forslag vil omvendt betyde en øget administrativ byrde for de

pågældende selskaber. For det andet medfører forslaget statslige merudgifter, der ikke er indeholdt i finansloven.

Af disse grunde må Det Konservative Folkeparti afvise forslaget.

Lene Garsdal (SF):

Da SF's ordfører på området, hr. Ole Sohn, ikke kan være til stede, skal jeg her redegøre for SF's holdninger til forslaget.

Forslaget har to formål. Det er at styrke aktiemarkedet ved hjælp af øget åbenhed og gennemsigtighed om selskabernes ejerforhold og dermed styrke investorenes mulighed for at få indsigt i det, der investeres i, samt at skabe et redskab, som kan medvirke til at bekæmpe den økonomiske kriminalitet og give bedre opklaringsmuligheder og også bidrage til, at man kan bekæmpe spekulation eller svig med EU-midler. Det er jo yderst fornuftige formål.

Vi finder det rigtigt at supplere det eksisterende offentlige selskabsregister i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen med oplysninger om ejer- og stemmeandele på 5 pct. eller mere i samtlige aktie- og aripartsselskaber, som er registreret i Danmark. Herved får vi udvidet selskabsregistret på en sådan måde, at de danske regler faktisk bliver tilnærmet dem, man kender i de øvrige nordiske lande om åbenhed og om ejerforholdene.

Lovforslaget her har også den positive sideeffekt, at der kan gennemføres en forenkling i skattekontrolløven, og vi er jo altid glade, når vi kan lave forenklinger. Så SF støtter forslaget.

Line Barfod (EL):

Da Enhedslistens ordfører på området, fru Pernille Rosenkrantz-Theil, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre Enhedslistens synspunkter.

Enhedslisten støtter naturligvis ethvert forslag, der medfører større åbenhed om ejerskab i dansk erhvervsliv, derfor vil vi også stemme for dette forslag. Men helt ærligt: Når der er tale om et forslag, der bliver mødt med sympati fra stort set alle erhvervslivets organisationer, herunder Dansk Rederiforening, så kan man roligt gå ud fra, at forslaget ikke rykker ret meget, i hvert fald ikke for de store virksomheder. Men vi støtter forslaget, fordi det giver lidt mere åbenhed og lidt bedre mulighed for at bekæmpe økonomisk kriminalitet, og det er så i orden.

Vi vil under udvalgsarbejdet arbejde for et ønske om, at større åbenhed om ejerforholdene i dansk erhvervsliv også kommer til at omfatte de

børsnoterede selskaber, bl.a. ved at oplysningspligten også skal dække indirekte kontrol over aktieposter. Det vil der komme et ændringsforslag om.

Kl. 19.45

Formanden:

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Jan Trøjborg.

Jan Trøjborg (S):

Der kunne jo have været større støtte fra ordførerne, men først og fremmest vil jeg gerne sige tak for de pæne bemærkninger fra hr. Søren Gade, hr. Lars Barfoed og også delvis fra fru Colette Brix, der sagde, at det sådan set var værd at se på, og at formålet med forslaget jo var ganske fornuftigt. Det takker jeg meget for. Tak til fru Lene Garsdal fra SF for opbakning til forslaget og ligeledes tak til fru Line Barfod.

Jeg vil gerne starte med at sige til ministeren, at jeg var noget skuffet over ministerens tale. I virkeligheden havde jeg forventet, at ministeren havde taget dette forslag med i sit lovprogram, hvis der skal være nogen mening med forhold, som jeg går ud fra at regeringen også støtter.

Det ene er at sikre øget kapitalforsyning også til små, mellemstore og nystartede virksomheder. Vi ved jo, at forholdet er således, at skal man have investeringer i en virksomhed, skal man også have et grundlag for denne investering. Der er ingen pensionskasser, der er ingen institutionelle investorer, der overhovedet ville drømme om at investere i virksomheder, som ikke er omfattet af den fornødne åbenhed, så de kan følge med i firmaets udvikling, så de har kendskab til skift i ejerkredsen, sådan er det jo.

Det er således i dag, at de store pensionskasser, der rummer mere end 1.000 mia. kr., naturligvis kun investerer i de få meget likvide virksomheder, og det er dem, der i forvejen opfylder alle de krav, som er opstillet i lovforslaget her.

Det er den ene side af sagen, så hvis man vil en mere likvid egenkapitalforsyning i mindre, mellemstore og nystartede virksomheder, er man også nødt til at lave nogle regler om en øget åbenhed, så aktionærerne kan følge med i udviklingen i selskaberne.

Det andet er, at jeg synes, regeringen alligevel skulle overveje det der med, at der ikke lige er de få millioner kroner, der skal til for at lave det her register, for der er jo ganske store fordele

ved det, hvilket jeg mener er ganske veldokumenteret.

For det første er det sådan, at Koordinationsudvalget for Økonomisk Kriminalitet anbefaler forslaget; det er således, at Justitsministeriets udvalg, der ser på håndhævelse af samfundets regler, også når det gælder økonomisk kriminalitet, nemlig Brydensholt-udvalget, entydigt har anbefalet det, og for det andet er der det, jeg var inde på før, nemlig åbenheden om ejerforholdene i dansk erhvervsliv.

Endelig er der det forhold, som hr. Lars Barfoed var inde på: at langt de fleste virksomheder jo i forvejen indberetter disse forhold til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Bortset fra anpartshaverfortegnelsen indberettes forholdene jo i forvejen. Det, der er tale om, er et forslag, hvor disse oplysninger indberettes online, og det vil altså sige, at det ikke betyder en øget byrde for virksomhederne.

Det er vel også derfor, at Økonomi- og Erhvervsministeriets testpanel har udtalt sig, som de har gjort. Et meget, meget stort flertal af de spurgte virksomheder siger, at det ikke er nogen øget administrativ belastning, et mindre antal siger, at der er en mindre øget administrativ belastning, og der er nogle ganske få, der opgør den til at være et forholdsvis stort antal minutter. Men det har vi lidt svært ved at forstå, for opgørelserne viser jo også, at der er tale om, at man kan indberette de her oplysninger, hvis man er koblet op på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens webside, med noget, der hedder seks oplysninger på 5 minutter.

Det vil sige, at hvis man kommer ind i systemet, vil vi altså uden nogen synderlig administrativ belastning kunne få den fornødne åbenhed om ejerforholdene i danske virksomheder, og vi er vel alle sammen interesserede i at øge myndighedernes mulighed for at imødegå økonomisk kriminalitet.

Så jeg synes, at det med det administrative besvær var en noget tynd begrundelse, må jeg sige til ministeren. Det her er et forslag, som er erhvervsvenligt for erhvervsvirksomheder, som tør stå frem i lyset, og som også tør se sig selv belyst af både offentligheden og myndighederne.

Jeg vil spørge ministeren: Er det ikke således, at det direktivforslag, der behandles på næste Økofinmøde, nemlig om finansielle konglomerater, under alle omstændigheder vil medføre, at vi skal gennemføre regler – jeg ved ikke, om de kommer på én gang eller de kommer sådan suc-

cessive – i retning af den åbenhed, som vi foreslår her i lovforslaget?

Kl. 19.50

Derfor vil jeg spørge ministeren: Hvorfor er det således, at Danmark hele tiden absolut skal ligge i baghjul i forhold til den udvikling, der er i europæisk lovgivning, om åbenhed? Hvorfor kan vi ikke engang imellem være på forkant af den udvikling? Er det altid sådan, at det er EU, der skal gennemtvunge de i øvrigt fornuftige forslag, der bagefter ikke er nogen, som brokker sig over, og som alle anser for helt naturlige? Hvorfor er det, at vi skal ligge i det baghjul hele tiden?

Men ministeren kan jo berette lidt mere om direktivforslaget om finansielle konglomerater, og hvad vi i forvejen er forpligtet til.

Det fører så til det sidste spørgsmål til ministeren: Vil det, der er på vej fra EU's side, ikke under alle omstændigheder medføre, at regeringen må se sig om efter midler til at gennemføre i hvert fald dele af det, vi foreslår, altså se sig om efter de fornødne midler til at oprette de fornødne tekniske foranstaltninger, for at vi kan få sådan et onlineregister i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens regi?

(Kort bemærkning).

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Som jeg gjorde forslagsstilleren opmærksom på, var det en politisk prioritering, om man skulle anvende de her godt 11 mio. kr. til etablering. Det var en prioritering, som regeringen ikke havde med i lovgrundlaget.

Hvad kommer der ud af EU-sagen, spørges der om. Jeg vil ikke afvise, at det betyder, at vi her i Folketinget – det vil være forkert af mig at sige, at det ikke kommer til at betyde noget her i Danmark – skal til at indføre nogle af de her elementer. Det er muligt, vil jeg gerne sige til forslagsstilleren, og så må vi jo finde pengene til det.

Problemstillingen har været, at regeringen har prioriteret en finanslov. Som det også er sagt af flere af regeringspartierne i dag, er det jo sådan, at man tidligere har behandlet det her forslag. Det er en genfremsættelse. Vi har ikke prioriteret at bruge pengene på det i ministeriet på nuværende tidspunkt.

Der spørges, om vi skal ligge i baghjulet. Det ved jeg ikke om, vi gør i den her sag. Jeg mener faktisk, at de her oplysninger er tilgængelige på nuværende tidspunkt. Det er klart, at det ikke er

så nemt, som det ville være, hvis det hele kom online. Jeg vil sige, at såfremt EU på det niveau bestemmer, at det her skal gennemføres, er det klart, at vi vil implementere, og så finder vi penge.

(Kort bemærkning).

Jan Trøjborg (S):

Jeg kan jo ikke gøre meget ved det, men jeg er sådan lidt ked af ministerens automatsvar: Vi har fastlagt en politik, og vi har fastlagt en finanslov, og så kan vi ikke gøre noget som helst.

Jamen man kan da godt tænke sig om. F.eks. kunne man tænke den tanke, at hvis vi nu begynder at arbejde med et sådant forslag, jeg siger ikke, at det skal gennemføres her og nu, ville vi være så langt fremme, at vi under alle omstændigheder er fremme ved det tidspunkt, hvor vi diskuterer en ny finanslov.

Hvis man i princippet er enig i, at forslaget er fornuftigt at gennemføre for dansk erhvervsliv, for åbenheden, for offentlighedens og myndigheders indsigt i virksomheder, når der er noget galt og vedrørende økonomisk kriminalitet, var det måske værd at indtage den holdning. Det vil jeg kun anbefale regeringen.

Oh ja, der skal selvfølgelig findes penge til det, og der skal laves nogle tekniske, administrative foranstaltninger og sådan noget, men det kunne da godt være, at vi skulle se lidt nærmere på det. Det synes jeg ville være betydelig mere hensigtsmæssigt.

Så vil jeg gerne sige om elementerne indsigt og økonomisk kriminalitet, at det jo ikke er så sært, at Koordinationsudvalget for Økonomisk Kriminalitet har anbefalet forslaget. Det er ikke så sært, at Brydesholt-udvalget har anbefalet forslaget, for det er jo rigtigt, som flere har sagt, at disse oplysninger er tilgængelige, men på hvilke vilkår?

De er i mange tilfælde tilgængelige på følgende vilkår: Man kan rette henvendelse til et selskab, hvor der er forlydender i pressen om, at der foregår noget helt forkert, om, hvorledes det står til i forhold til ens egen investering i selskabet osv., hvem det er, der er ved at overtage aktiemajoriteten i det pågældende selskab. Så kan man rette henvendelse til selskabet og anmode bestyrelsen om at få de oplysninger.

Men virkeligheden er jo, det ved vi fra de selskabstømmersager, der har været, og fra andre store økonomisk kriminalitetssager, der efterhånden er blevet afdækket, at det tager månedsvis måske årevis inden oplysningerne kommer

til de menneskers kendskab, som har anmodet om at få udleveret de oplysninger, de er berettiget til at få i henhold til eksisterende lovgivning.

Kl. 19.55

Det, det ville være forskellen, hvis vi gennemfører det forslag, som vi har fremsat fra socialdemokratisk-radikal side, ville være, at alle kan gå ind og få oplysningerne med det samme. Det vil betyde, at der vil blive fuldstændig afdækning i forhold til ejerforholdene, som kan ændre sig ganske hurtigt i selskaber, hvor der er massive rygter om omfattende svindel og økonomisk kriminalitet.

Jeg kunne godt nævne nogle eksempler, men jeg er ikke ekspert i de sager, men jeg tror, at mange selv kan tænke på en lang række sager, der har været oppe inden for de senere år, hvor det ville have været hensigtsmæssigt ikke alene for alle involverede, men også for myndighederne og samfundet som sådan, hvis der havde været tilgængelighed til de oplysninger. Det ville have fremmet mulighederne for at afdække sagerne, inden de store tab havde vist sig for så mange mennesker og med så store konsekvenser, der har været tale om.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
37) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 101:

Forslag til folketingsbeslutning om øget byggeri af ungdomsboliger.

Af Morten Homann (SF) m.fl.
(Fremsat 18/4 2002).

Formanden:

Som tidligere meddelt er dette punkt udgået af dagsordenen for mødet i dag.

Den næste sag på dagsordenen var:

38) Første behandling af lovforslag nr. L 200: Forslag til arkivlov.

Af kulturministeren (Brian Mikkelsen).
(Fremsat 17/4 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kim Andersen (V):

Større åbenhed og kortere tidsfrister er væsentlige fremskridt i det forslag til ny arkivlov, L 200, som kulturministeren her har fremsat.

Forud for fremsættelsen af forslaget er der foregået et grundigt udvalgsarbejde, hvor repræsentanter for pressen, forvaltninger og forskningsverdenen har deltaget. De har alle haft mulighed for at fremkomme med deres ønsker til en ny arkivlov. Resultatet er blevet, synes vi i Venstre, et lovforslag, der tegner til at give en forbedret lov, der er tilpasset ændringerne i samfundet i de sidste 10 år, siden den sidste arkivlov blev vedtaget.

En arkivlov har to hovedhensyn at tage: Den skal sikre den størst mulige åbenhed i den offentlige sektor, og samtidig skal den værne om privatlivets fred og om særligt følsomme oplysninger for den enkelte og for samfundet. Det er den svære balance mellem åbenhed og integritet, mellem forsknings- og offentlighedshensyn, samfundsuplysninger, der ikke skal være tilgængelige i en rum tid, og hensynet til personoplysninger, der skal sikres. Det er vores opfattelse, at det lovforslag, der her foreligger, på en fornem måde forener de hensyn.

Forslaget har en række hovedelementer:

Den almindelige tilgængelighedsfrist foreslås nedsat fra 30 til 20 år. Det vurderes, at 20 år er tilstrækkelig beskyttelse i den administrative proces. Der vil fortsat være mulighed for at fastsætte længere frister, op til 60 år, ud fra en særlig vurdering.

I de tilfælde, hvor det drejer sig om oplysning om enkeltpersoners private forhold, er tilgængelighedsfristen nedsat fra 80 til 75 år. Oplysninger om enkeltpersoners privatforhold vil dermed stadig væk som regel ikke være tilgængelige i den pågældendes levetid.

På de områder, hvor der ikke er baggrund for at opretholde fristen i 75 år, er fristen nedsat til 50 år.

Lovens anvendelsesområde foreslås udvidet, så den også omfatter en række offentligt ejede selskabers arkivalier. Og dette sker efter en konkret vurdering af, om deres bevaring har en historisk værdi.

Endvidere åbnes der i loven mulighed for, at en række institutioner, som ikke i lovens forstand er offentlige arkiver, kan indsamle og opbevare private arkivalier, der er omfattet af persondataloven. Og det er kun, hvis disse institutioner sikrer beskyttelseshensynet til den enkelte borger.

Endelig tilstræbes der en større regellighed mellem statslige og kommunale arkiver.

Kl. 20.00

Det nye lovforslag er en modernisering og en liberalisering af den gamle lov, hvor åbenheden bliver større, tilgængelighedsfristerne sættes ned, hvilket giver større adgang for journalister, forskere, historikere og andre med interesse for de henlagte sager.

Jeg vil gerne i den forbindelse understrege, at vi med loven lever op til den vedtagelse, som blev resultatet af holocausthøringen i januar 2000.

Den nye arkivlov er udformet, så den løbende kan tage hensyn til udviklingen på it-området. Arkiverne har jo ikke blot en servicefunktion, men de fungerer også som opbevaringssteder for en del af vores kulturarv. Mange dokumenter kommer ikke længere i papirform, og det er nødvendigt at have nogle retningslinjer for, hvordan vi opbevarer og lagrer disse informationer.

Lovforslaget er som nævnt udtryk for en liberalisering, som vi i Venstre er glade for. Forslaget lever op til nutidige krav og forventninger, og vi kan i Venstre fuldt ud støtte det fremsatte lovforslag.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg skal komme tilbage til spørgsmålet om vores vurdering af, om det her lever op til de krav, der bør stilles. Men jeg vil godt her spørge Venstres ordfører, hvordan Venstre stiller sig til det forslag, der er kommet fra adskillige sider, om, at der oprettes et klageorgan, der kan tage stilling til afslag på arkivadgang. Det er vel fuldstændig i pagt med tiden og med en retspolitisk holdning, om, at der er mulighed for en second opinion, en anden undersøgelse, og derfor vil det vel være naturligt, at også Venstre støtter sådan et klageorgan, som der er rejst forslag om fra for-